

**CURRENT SITUATION AND SOLUTIONS IN THE WORK
OF NAMING AND RENAMING STREETS SUITABLE FOR URBAN
DEVELOPMENT IN THE WARDS OF DONG HOI, DONG SON,
DONG THUAN, QUANG TRI PROVINCE**

**THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP TRONG CÔNG TÁC ĐẶT TÊN,
ĐỔI TÊN ĐƯỜNG PHÙ HỢP VỚI PHÁT TRIỂN ĐÔ THỊ TRÊN ĐỊA BÀN CÁC
PHƯỜNG ĐỒNG HỚI, ĐỒNG SƠN, ĐỒNG THUẬN, TỈNH QUẢNG TRỊ**

**Võ Khắc Sơn, Nguyễn Đình Hùng, Lại Thị Hương,
Lê Trọng Đại, Nguyễn Hữu Duy Viễn**
Trường Đại học Quảng Bình

ABSTRACT: *The work of naming and renaming roads in provinces and cities in general and localities in Quang Binh province in particular is an extremely important job in urban management and administrative management, as well as creating convenience for transaction activities of organizations and individuals, contributing to increasing the civilization of new urban areas. From 1991 to present, Dong Hoi city has had 8 rounds of naming and renaming of roads and public works. The naming and renaming work is carried out according to the procedures prescribed by legal documents issued by the state and Quang Binh province. Based on the study of the legal basis and practice of street naming and renaming in Dong Hoi city, this article analyzes the current situation of this work and proposes groups of solutions to overcoming existing limitations, contributing to further improving the efficiency of street naming and renaming in Dong Hoi city during the period next.*

Keywords: *Current situation, solution, naming, street, city, Dong Hoi.*

TÓM TẮT: Công tác đặt, đổi tên đường tại các tỉnh, thành phố nói chung và các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị nói riêng là một việc làm có ý nghĩa vô cùng quan trọng trong quản lý đô thị, quản lý hành chính cũng như tạo ra sự thuận lợi cho các hoạt động giao dịch của tổ chức, cá nhân, góp phần làm tăng thêm sự văn minh của các khu đô thị mới. Từ năm 1991 đến nay, các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị đã tiến hành 8 đợt đặt tên, đổi tên đường và công trình công cộng. Công tác đặt tên, đổi tên được thực hiện theo các quy trình đã quy định bởi văn bản quy phạm pháp luật của nhà nước và tỉnh ban hành. Dựa trên việc nghiên cứu cơ sở pháp lý và thực tiễn công tác đặt, đổi tên đường phố ở các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị, bài viết phân tích thực trạng công tác này và đề ra các nhóm giải pháp nhằm khắc phục những hạn chế còn tồn tại, góp phần nâng cao hơn nữa hiệu quả công tác đặt, đổi tên đường phố ở các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị trong giai đoạn tiếp theo.

Từ khóa: *Thực trạng, giải pháp, đặt tên, đường phố, thành phố, Đồng Hới.*

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Theo nghị quyết 202/2025 ngày 12 tháng 6 năm 2025 của Quốc hội về việc sắp xếp đơn vị hành chính cấp tỉnh, toàn bộ diện tích tự nhiên,

quy mô dân số của tỉnh Quảng Bình và tỉnh Quảng Trị sáp nhập thành tỉnh mới có tên gọi là tỉnh Quảng Trị. Việc đặt, đổi tên đường phố trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn,

Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị về cơ bản đã được thực hiện dựa trên các cơ sở pháp lý, theo đúng quy trình và đáp ứng được nhu cầu phát triển đô thị. Cùng với xu thế phát triển, các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị dần được nâng cấp và mở rộng về quy mô. Công tác quy hoạch đô thị tại các phường nói trên theo đó đã có sự thay đổi, điều chỉnh cho phù hợp. Vì vậy, việc đặt tên, đổi tên đường phố ở các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị cũng bộc lộ những hạn chế nhất định và đứng trước những yêu cầu mới. Trong phạm vi bài viết, nhóm tác giả tập trung làm rõ hai vấn đề: Thứ nhất, thực trạng công tác đặt, đổi tên đường phố trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị thời gian qua; Thứ hai, đề xuất một số giải pháp nhằm giải quyết những vấn đề và yêu cầu mà thực tiễn công tác đặt tên đường phố trên địa bàn phù hợp với quy hoạch phát triển đô thị tầm nhìn 2045.

2. NỘI DUNG

2.1. Về quỹ tên đường trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị hiện nay

Trong quá trình phát triển các đô thị nói chung, các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị nói riêng, việc đặt tên đường, phố có vai trò hết sức quan trọng, như nội dung Nghị định 91/2005/NĐ-CP đã xác định “bởi qua đó góp phần hỗ trợ các cơ quan chức năng thực hiện tốt công tác quản lý đô thị, quản lý hành chính, tạo điều kiện thuận lợi của nhân dân và các tổ chức, cá nhân trong quan hệ giao dịch, mặt khác góp phần làm tăng thêm sự văn minh của đô thị. Mỗi tên đường, tên phố được đặt còn tích hợp nhiều giá trị văn hóa, lịch sử truyền thống tiêu biểu của các danh nhân hay một vùng đất, một dân tộc”.

Từ năm 1991 đến nay, trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị đã có 8 đợt đặt tên đường, được tiến hành một cách khá bài bản, đúng quy định.

Đợt đặt đặt tên đường đầu tiên được thực hiện năm 1991, với 38 tuyến đường được đặt tên. Đến năm 2022, qua 8 lần đặt tên đường được tiến hành, đã có 404 tuyến đường được đặt tên. Trong đó có 361 tuyến đường được đặt theo tên các danh nhân lịch sử, văn hóa của địa phương và quốc gia; có 15 tuyến đường được đặt theo tiêu chí là các sự kiện lịch sử, phong trào cách mạng, di tích lịch sử văn hóa; có 04 tuyến đường được đặt tên là các danh từ có ý nghĩa tiêu biểu về chính trị, văn hóa, xã hội; có 24 địa danh có ý nghĩa lịch sử quan trọng của quốc gia và địa phương.

Trong quá trình triển khai xây dựng công tác đặt tên tại địa bàn, quỹ tên đường được xây dựng và bổ sung dần nhằm đáp ứng nhu cầu đặt tên đường mới phù hợp với tình hình phát triển kinh tế - xã hội cũng như hệ thống hạ tầng phục vụ nhu cầu giao thông đô thị và dân sinh. Tuy nhiên, trong các tên đường đã được đặt qua các đợt, nhóm tên đường là danh nhân, sự kiện lịch sử quốc gia chiếm tỉ lệ khá cao (89,6%) so với các nhóm tên khác. Số lượng tên các địa danh, nhân danh địa phương, những danh từ/ngữ thể hiện dấu ấn và những sự kiện quan trọng có ý nghĩa của quốc gia và địa phương chưa nhiều, do đó tính đặc trưng của tên đường vẫn còn những hạn chế nhất định. Chưa có tên danh nhân nước ngoài có đóng góp đối với tỉnh Quảng Trị được đưa vào quỹ tên đường và lựa chọn để đặt.

Mặt khác, qua 8 lần đặt tên, quỹ tên đường hiện nay còn lại 118 tên, nhưng trong đó có 03 tên bị sai và đã được đặt. Do đó, trên thực tế quỹ tên đường của các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị chỉ còn lại 115 tên là sử dụng được. Trong khi đó, UBND tỉnh đã thông qua đồ án điều chỉnh quy hoạch chung thành phố Đồng Hới và vùng phụ cận đến năm 2045, được phê duyệt tại quyết định số 2884/QĐ-UBND ngày 14/8/2000 với dân số dự kiến là 350.000 người. Khu vực trung tâm đô thị sẽ được cải tạo phát triển dân cư theo mô

hình đô thị nén, tăng hệ số sử dụng đất, hệ thống công trình công cộng. Hiện nay, những khu đô thị mới đã hình thành, dân cư sinh sống và hoạt động tương đối nhộn nhịp nhưng vẫn chưa có một tên đường cụ thể (Đồng Phùng Hưng, Tây Hữu Nghị, Bắc Trần Quang Khải). Trung tâm hành chính được bố trí tập trung tại khu vực phía Tây Nam đường Phạm Văn Đồng thuộc phường Đồng Hới. Hệ thống giao thông được nâng cấp, cải tạo và mở rộng hoàn chỉnh với 05 trục giao thông chính theo hướng Bắc - Nam. Bên cạnh đó, sẽ xây dựng mới các tuyến đường liên khu vực.

Với những thay đổi nói trên, các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị cần bổ sung một số lượng các tên đường phố cho quỹ tên đường phục vụ lộ trình đặt tên đường phố phù hợp với quy hoạch phát triển đô thị từ nay đến năm 2045. Đồng thời, đổi với quỹ tên dự trữ để sử dụng trong các đợt đặt tên tiếp theo cần quy định rõ ràng hơn về tiêu chí lựa chọn và xác định tên.

2.2. Thực trạng công tác đặt tên, đổi tên đường phố trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị từ năm 1991 đến nay

Từ năm 1989, về cơ bản công tác đặt, đổi tên đường phố trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị đã được thực hiện đúng quy định. Đó là dựa trên Quy chế đặt, đổi tên đường, phố và công trình công cộng kèm theo Nghị định số 91/2005/NQ-CP ngày 11/07/2005 của Chính phủ; và Thông tư số 36/2006/TT-BVHTT ngày 20/3/2006 của Bộ Văn hóa và Thông tin (nay là Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch) hướng dẫn một số điều của Quy chế đặt tên, đổi tên đường, phố và công trình công cộng; Quyết định số 381/QĐ-UBND ngày 14/02/2007 của UBND tỉnh Quảng Bình (cũ) về việc điều chỉnh quy hoạch chung thành phố Đồng Hới (cũ) đến năm 2020 và Quyết định đặt tên thành phố Đồng Hới vào các năm 1991, 1996, 2001, 2008, 2012,

2015 và 2018, 2021.

Theo Quyết định số 212/QĐ/UB ngày 8/4/1991 của UBND tỉnh về việc đặt tên đường tại các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị đợt 1, đã có 38 tuyến đường được đặt tên trong văn bản, tuy nhiên trên thực tế chỉ có 32 tuyến đường được gắn biển. Trong đó, có 02 tên đường triển khai trên thực tế nhưng đến năm 2018 đã thay đổi là đường Lê Duẩn và đường Trần Phú, hai tuyến đường này đã được đem đặt ở vị trí mới. Có 06 tên đường không sử dụng trên thực tế gồm: Nguyễn Chí Thanh (thuộc phường Hải Đình), 23/8 (thuộc phường Hải Đình); các đường Lũy Thầy, Cự Năm, Cảnh Dương, Xuân Bò thuộc phường Đồng Phú [4], [3].

Theo Quyết định số 146/QĐ/UB ngày 01/7/1996 của UBND thị xã Đồng Hới về việc đặt tên đường tại thị xã Đồng Hới lần thứ hai, có 26 tuyến đường được đặt tên trong văn bản. Tuy vậy, trên thực tế có 25 tên đường được triển khai. Trong đó, có 01 đường sau này đã đổi sang tên khác là đường Thống Nhất đã được đổi thành Nguyễn Hữu Cảnh trong đợt 3 - 2001 (thuộc phường Đồng Hải, nay là phường Đồng Hới). Có 01 đường không sử dụng trên thực tế là Hoàng Hoa Thám (Đồng Phú) [5], [3].

Theo Quyết định số 2161/QĐ-UB ngày 20 tháng 8 năm 2001 của Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Bình, đợt đặt tên thứ 3 có 36 tuyến đường mới được đặt tên, 01 tuyến đường được đổi tên đường Thống Nhất đã được đổi thành Nguyễn Hữu Cảnh [6], [3].

Thực hiện Nghị quyết 99/2008/NQ-HĐND ngày 10 tháng 12 năm 2008 của Hội đồng nhân dân tỉnh Quảng Bình, đợt đặt tên lần thứ 4 có 61 tuyến đường được đặt tên trên địa bàn. Trong đó có 59 tuyến đường mới được đặt tên còn giữ nguyên đến hiện nay; có 01 tên đường được đặt nhưng đến năm 2015 đã được đổi sang tên khác, là đường Thống Nhất (thuộc phường Nam Lý); có 01 tên đường tuy có tên trong quyết định nhưng không được đặt ngoài

thực tế là đường Khúc Thừa Dụ [7], [3].

Thực hiện Quyết định 19/2012/QĐ-UBND ngày 06 tháng 8 năm 2012 của Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Bình, đợt đặt tên lần thứ 5 trong văn bản có tổng cộng 86 tuyến đường được đặt tên, một đoạn nối dài được quy định lấy tên đường đường Trần Hưng Đạo đã được đặt từ đợt 1. Trên thực tế đã triển khai đúng văn bản [8], [3].

Thực hiện Nghị quyết số 120/2015/NQ-HĐND Ngày 11 tháng 12 năm 2015 của Hội đồng nhân dân tỉnh Quảng Bình, đợt đặt tên lần thứ 6 trên thực tế gồm có 65 tuyến đường mới được đặt tên, đường Thống Nhất (đặt đợt 3) được đổi thành tên đường Phạm Văn Đồng, 01 đường nối dài đã được đặt trong đợt 3 là đường Huỳnh Thúc Kháng [9], [3].

Đợt đặt tên lần thứ 7 được thực hiện theo Nghị quyết số 39/2018/NQ-HĐND Ngày 13 tháng 7 năm 2018 của Hội đồng nhân dân tỉnh Quảng Bình, có 71 tuyến đường mới được đặt tên [10], [3].

Đợt đặt, đổi tên đường phố lần 8 tại thành phố Đồng Hới được thực hiện theo Nghị quyết số 35/2021/NQ-HĐND Ngày 29 tháng 10 năm 2021 của Hội đồng nhân dân tỉnh Quảng Bình, có 30 tuyến đường mới được đặt tên. Có 10 tuyến đường kéo dài được sử dụng tên đã đặt trong các đợt trước gồm: Nguyễn Công Hoan, Nguyễn Hữu Thọ, Lê Văn Sỹ, Nguyễn Công Trứ, Lê Thị Hồng Gấm, Mạc Thị Bưởi, Bạch Đằng, Hoàng Quốc Việt, Trần Thủ Độ, Cao Văn Lầu; 01 đường đợt 4 đặt sai tên là Lương Đình Của nay được đổi lại tên là Lương Định Của [11], [3].

Ngoài ra, còn có đường Võ Nguyên Giáp được đặt tên theo Nghị quyết 74/2013/NQ-HĐND về việc đặt tên đường mang tên Võ Nguyên Giáp tại thành phố Đồng Hới, tỉnh Quảng Bình cũ.

Như vậy, tính từ năm 1991 đến nay, công tác đặt tên đường trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng

Trị đã trải qua 8 đợt đặt, với tất cả 404 tuyến đường được đặt tên thuộc 15 phường, xã. Trong quá trình triển khai công tác đặt, đổi tên đường tại các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị, Hội đồng tư vấn đã thông qua danh sách quỹ tên đường được xây dựng nhằm đáp ứng nhu cầu đặt tên mới của thành phố, phù hợp với tình hình phát triển kinh tế - xã hội cũng như hệ thống hạ tầng phục vụ nhu cầu giao thông đô thị và dân sinh. Qua các lần đặt, đổi tên cho đến nay về cơ bản các tên đường đã đặt đều được nhân dân đồng thuận cao. Tuy nhiên, với quá trình đô thị hóa đang diễn ra mạnh mẽ và sự phát triển của thành phố theo quy hoạch đô thị tầm nhìn đến năm 2045 thì Quỹ tên đường còn 115 tên là chưa đủ đáp ứng. Cho nên các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị vẫn cần bổ sung một số lượng các tên đường phố cho quỹ tên đường phục vụ lộ trình đặt tên đường của các phường từ nay đến năm 2045.

Bên cạnh đó, cùng với sự phát triển kinh tế - xã hội nó chung, các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị ngày càng được nâng cấp và mở rộng quy mô, nhiều tuyến đường mới được mở, nhiều khu dân cư mới hình thành. Do vậy, có một số tuyến đường được đặt tên trước đây không còn phù hợp với diện mạo đô thị mới; không tương xứng với công lao, sự đóng góp của các danh nhân lịch sử nói trên. Việc đặt, đổi tên đường phố trên địa bàn thành phố các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị đứng trước những yêu cầu mới.

Trên cơ sở kết quả khảo sát quy trình thực hiện việc đặt tên đường trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị ở hai nhóm đối tượng là các đơn vị quản lý và các cá nhân trên địa bàn thành phố, nhóm tác giả rút ra một số nhận xét như sau:

Thứ nhất, công tác đặt tên đường và bổ sung quỹ tên đường trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh

Quảng Trị hiện nay vô cùng cần thiết. Việc đặt tên các tuyến đường kịp thời sẽ mang lại những ý nghĩa to lớn trong công tác giáo dục truyền thống, giáo dục đạo đức cách mạng, cổ vũ tinh thần học tập, lao động, chiến đấu trong các tầng lớp nhân dân; giúp cho việc quản lý nhà nước và đô thị tốt hơn; Hỗ trợ cho các hoạt động giao dịch của nhân dân, tạo điều kiện cho nhân dân phát triển sản xuất, kinh doanh; thuận lợi cho giao thông. Đây cũng chính là một trong những cách thức giáo dục truyền thống cho các thế hệ nhân dân, nhất là thế hệ trẻ về văn hóa - lịch sử quê hương và dân tộc.

Thứ hai, quy trình đặt, đổi tên đường phố trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị được thực hiện qua 2 giai đoạn. Giai đoạn 1: Trước năm 1991, công tác đặt tên đường trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị chưa thực sự được quan tâm đúng mức. Từ năm 1991 đến năm 2005, trước khi có Nghị định 91/2005/NĐ-CP của Chính phủ và Thông tư 36/20006/TT-BVT-TT của Bộ Văn hoá - Thông tin (nay là Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch) thì công tác đặt tên đường phố, công trình công cộng trên cả nước nói chung, tại tỉnh Quảng Trị và các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận nói riêng vẫn chưa có sự thống nhất. Việc đặt tên nhìn chung chưa chú ý tới quy hoạch đô thị nên bộc lộ sự thiếu tầm nhìn chiến lược và chưa đảm bảo thật khoa học và kịp thời. Giai đoạn 2: từ năm 2006 đến nay, sau khi Nghị định 91/2005 NĐ-CP ngày 11 tháng 7 năm 2005 của Chính phủ về việc ban hành Quy chế đặt tên, đổi tên đường, phố và công trình công cộng; tiếp theo là Thông tư số: 36/2006/ TT-BVHTT của Bộ Văn hoá - Thông tin (nay là Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch) về việc hướng dẫn thực hiện một số điều của Quy chế đặt tên, đổi tên đường, phố và công trình công cộng theo Nghị định số 91/2005/NĐ-CP của Chính phủ, quy trình đặt tên đường tại các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh

Quảng Trị cũng như các địa phương khác bắt đầu được thực hiện theo đúng các văn bản hướng dẫn của Nhà nước, tiến hành thường xuyên hơn, đảm bảo tính khoa học và kịp thời hơn so với trước đó. Theo đó, UBND thành phố (cũ) đã triển khai khảo sát việc đặt tên, thành lập Hội đồng tư vấn đặt tên đường, họp Hội đồng và ra quyết định. Tất cả các tuyến đường và công trình công cộng mới hoàn thành, được sử dụng ổn định thì điều tra khảo sát, thống kê lập sơ đồ và xây dựng Đề án đặt tên, đổi tên đường thành phố, thông qua các ý kiến góp ý của Hội đồng tư vấn, tổ chức lấy ý kiến tham gia góp ý của nhân dân các xã, phường cho Đề án. Tổng hợp các ý kiến góp ý, hoàn thiện Đề án gửi lên Sở Văn hóa Thể thao xem xét, làm căn cứ trình UBND tỉnh, sau cùng Hội đồng nhân dân tỉnh sẽ ban hành Nghị quyết cuối cùng của việc đặt tên đường.

Ngoài ra, để có thể xây dựng và bổ sung quỹ tên đường phục vụ cho các lần đặt tên trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị, phòng Văn hóa Thông tin tổ chức Hội thảo về việc xây dựng quỹ tên đường, định kỳ 3 năm một lần. Tuy nhiên, việc nắm bắt thông tin ở nhiều đơn vị quản lý cũng như các cá nhân về các bước trong quy trình thực hiện việc đặt tên, đổi tên đối với các tuyến đường nhìn chung vẫn chưa nắm được một cách đầy đủ. Do đó, để công tác đặt, đổi tên đường trong thời gian tới được tiến hành có chất lượng, các cơ quan chức năng cần có các văn bản phổ biến rộng rãi, gửi đến các đơn vị chức năng và các cơ quan quản lý tham gia công tác này.

Thứ ba, để có cơ sở lựa chọn tên đường đặt trong mỗi đợt đặt tên tại địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị cũng như các địa phương khác, cần chú ý tính định kỳ trong việc tổ chức sưu tầm, lựa chọn tên để bổ sung vào quỹ tên đường. Việc lựa chọn tên đường để đặt trong mỗi đợt cần dựa vào các cơ sở có tính khách quan, khoa học, đảm bảo sự hài hòa tương xứng giữa

tên đường được đặt với quy mô tuyến đường như: Việc đặt tên đường phải gắn với định hướng quy hoạch phát triển đô thị.

Bên cạnh những kết quả đã đạt được trong công tác đặt tên đường phố trên địa bàn thành phố qua 8 đợt nói trên, việc đặt tên đường ở các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị hiện nay vẫn còn những hạn chế, như: biên tên đường phổ kích thước chưa đúng quy định, có biên tên đường và chỉ dẫn bị mờ, chưa rõ; Biên in tên bị lỗi chính tả; Việc đặt tên đường chưa hợp lý (chưa phù hợp với vai trò, vị thế của danh nhân hoặc ý nghĩa của sự kiện lịch sử). Thêm vào đó, do các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị chưa có quy hoạch dài hạn ngay từ khi mới thành lập nên còn bị động trong việc chọn tên đường để đặt ở mỗi đợt. Một số đường có tên viết trên bảng chỉ dẫn không chính xác làm cho người dân không biết đúng tên các nhân vật lịch sử với quyết định ban hành (đường Nguyễn Đỗ Cung đặt năm 2018 biên chỉ dẫn in sai chính tả là Nguyễn Đỗ Cung, đường Nguyễn Trung Trực đặt năm 2001 biên chỉ dẫn in là Trung Trực (đã được phát hiện và đổi lại biên chỉ dẫn vào năm 2023), đường Phùng Khắc Hoan đặt năm 2012 bị sai tên danh nhân lịch sử trong quyết định đặt vì chỉ có nhân vật Phùng Khắc Khoan. Việc viết sai tên các nhân vật, được sử dụng trong một thời gian dài, sẽ trở thành quá quen thuộc với người dân và trở thành thói quen khó sửa. Từ đó nhận thức của người dân cũng bị sai lệch. Có 03 đường bị đặt trùng tên qua các lần đặt (đường Đào Trinh Nhất, đường Đặng Công Chất, đường Nguyễn Quốc Trinh). Một số tuyến đường có điểm đầu, điểm cuối dựa theo biên chỉ dẫn tên đường ngoài thực địa và nội dung mô tả trong quyết định ban hành không trùng khớp.

Qua 8 đợt đặt tên, hiện nay quỹ tên đường không còn nhiều. Cùng với sự vui dân của quỹ tên đường là quá trình đô thị hóa đang diễn ra hết sức nhanh chóng. Sự phát triển của thành

phố theo quy hoạch đô thị tầm nhìn 2045 sẽ gây khó khăn trong việc lựa chọn tên đường để đặt mới. Thực trạng này đòi hỏi phải có những giải pháp để việc xây dựng quỹ tên đường và việc đặt tên các tuyến đường phù hợp hơn, đáp ứng với công tác đặt mới tên đường theo quy hoạch phát triển đô thị trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị tầm nhìn đến năm 2045.

2.3. Một số giải pháp trong việc đặt tên đường để phù hợp với quy hoạch phát triển đô thị trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị hiện nay

Trên có sở đánh giá thực trạng việc đặt, đổi tên đường trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị và việc học tập kinh nghiệm đặt, đổi tên đường tại các tỉnh, thành trong cả nước, nhóm nghiên cứu đề xuất một số giải pháp phù hợp với quy hoạch phát triển đô thị trên địa bàn cụ thể như sau:

Thứ nhất, nhóm giải pháp về định hướng xây dựng hệ thống tên đường, xây dựng các nguyên tắc, tiêu chí đặt, đổi tên đường trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị trong tương lai:

- Xây dựng quỹ tên đường phải xuất phát và thể hiện được các nội dung: Tên các vị lãnh đạo cách mạng, các nhân vật lịch sử, danh nhân văn hoá, nhà khoa học, anh hùng liệt sĩ của cả nước và địa phương; Các sự kiện lịch sử cách mạng; Các địa danh lịch sử - văn hoá tiêu biểu mang tính truyền thống; Các danh lam thắng cảnh của quê hương; Các danh từ chung có ý xã hội tích cực.

- Tiêu chuẩn đặt, đổi tên đường phải đảm bảo những tiêu chuẩn: Tính dân tộc, tính truyền thống; tính chính trị, tính đạo đức; tính lịch sử, tính địa phương; tính tiện dụng, tính đại chúng; tính thẩm mỹ; tính logic, khoa học; tính đổi mới và hội nhập quốc tế; việc đặt, đổi tên đường cần: đảm bảo tính toàn diện cân đối; đảm bảo tính

quan hệ về nội dung; đảm bảo tính đặc thù; đảm bảo tính thống nhất

- Xây dựng nguyên tắc, tiêu chí đặt, đổi tên đường trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị: Nguyên tắc đặt, đổi tên đường trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị đảm bảo tính khoa học có tính chiến lược phù hợp với Quy hoạch phát triển đô thị của các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị đến năm 2035 tầm nhìn 2045, dựa trên quy chế đặt, đổi tên đường phổ công trình công cộng ban hành kèm Nghị định 91/2005/NĐ-CP của Chính phủ, Thông tư 36/2006/TT-BVHTT của Bộ Văn hoá - Thông tin và thực tiễn của các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị, trong đó cách chọn đặt tên đường căn cứ vào vị trí, cấp độ, quy mô của đường để đặt tên tương ứng với ý nghĩa của địa danh, tầm quan trọng của sự kiện lịch sử và công lao của danh nhân, tương xứng theo phân nhóm đường.

Tiêu chuẩn đường chọn đặt tên: Các đường đặt tên phải đảm bảo có chiều rộng từ 7,5m trở lên và có chiều dài từ 500m trở lên. Đối với đường trong các khu đô thị, khu phát triển quỹ đất, khu dân cư không phải là đường trục chính, chiều rộng nền đường dưới 7,5m và chiều dài dưới 500m thì chọn số hiệu và số thứ tự để đặt (dưới hình thức gắn Ngõ hoặc Kiệt từ các trục đường chính đã được đặt tên). Các số phải sắp đặt từ nhỏ đến lớn, theo hướng từ Bắc đến Nam, từ Đông sang Tây; từ Đông Bắc sang Tây Nam, theo nguyên tắc số chẵn bên trái, số lẻ bên phải của trục đường chính.

Thứ hai, nhóm giải pháp xây dựng ngân hàng tên đường trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị

Nhóm nghiên cứu tiến hành phân nhóm ngân hàng tên đường mới để dự kiến đặt các đường mới trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị trong tương lai.

- Phân quỹ tên đường thành 2 nhóm: Nhóm nhân danh (Nhóm danh nhân, nhân vật lịch sử, nhà khoa học có đóng góp xuất sắc, có ý nghĩa quan trọng, tiêu biểu, có tầm ảnh hưởng quốc gia, khu vực và tỉnh Quảng Trị chưa đặt tên đường; Nhóm địa danh, sự kiện lịch sử tiêu biểu, danh từ có ý nghĩa về chính trị xã hội (mỹ tự) tiêu biểu của quốc gia, khu vực và Quảng Trị. Phân nhóm cụ thể quỹ tên đường trong tương lai: Trên cơ sở 175 tên đường mới được lựa chọn, nhóm nghiên cứu phân nhóm ưu tiên đặt tên đường sắp xếp theo thứ tự ưu tiên gồm 4 nhóm, cụ thể như sau:

Nhóm I: Đó là các địa danh, sự kiện lịch sử trọng đại, các danh nhân, nhân vật lịch sử, nhà khoa học trong các lĩnh vực: chính trị, văn hóa, nghệ thuật, kinh tế... có ý nghĩa đặc biệt, rất tiêu biểu, có tầm ảnh hưởng quốc gia và sức lan tỏa trên thế giới. Ví dụ: danh nhân văn hóa thế giới, tướng tài của nhân loại, nhà khoa học kiệt xuất, sự kiện chính trị đất nước và thế giới..., dự kiến 76 tên đường.

Nhóm II: Đó là các địa danh, sự kiện, nhà khoa học, danh nhân, nhân vật lịch sử, nhà khoa học trong các lĩnh vực: chính trị, văn hóa, nghệ thuật, kinh tế... có ý nghĩa quan trọng, tiêu biểu, có tầm ảnh hưởng quốc gia, khu vực, dự kiến 65 tên đường.

Nhóm III: Các địa danh, sự kiện, mỹ từ, nhà khoa học và danh nhân, nhân vật lịch sử, nhà khoa học trong các lĩnh vực: chính trị, văn hóa, nghệ thuật, kinh tế, anh hùng lực lượng vũ trang, mẹ Việt Nam anh hùng, có ý nghĩa quan trọng, tiêu biểu của địa phương; các di tích lịch sử văn hóa, danh lam thắng cảnh nổi tiếng của địa phương, dự kiến 32 tên đường.

Nhóm IV: Các địa danh, sự kiện, mỹ từ, nhà khoa học và nhân vật lịch sử... có ý nghĩa quan trọng, tiêu biểu, có tầm ảnh hưởng tại địa phương của Tỉnh; các di tích lịch sử văn hóa, danh lam thắng cảnh của địa phương, dự kiến 13 tên đường.

Thứ ba, nhóm giải pháp phân khúc sử

dùng tên đường mới phù hợp với quy hoạch đô thị trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị trong tương lai

Căn cứ vào quy mô của đường, phố để đặt tên cho xứng với tầm vóc của danh nhân, nhân vật, sự kiện, ý nghĩa của danh từ, địa danh:

- Tên sự kiện lịch sử có ý nghĩa đặc biệt quan trọng hoặc danh nhân, nhân vật tiêu biểu nhất trong số những người tiêu biểu nhất có những đóng góp lớn cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ tổ quốc và của quê hương được đặt cho các đại lộ, các trục đường, phố chính ở khu trung tâm, tập trung đông dân cư. Quy mô đường rộng: từ 24m - 30m, chỉ giới đường đỏ từ 39 - 52m

- Những sự kiện, danh từ, địa danh có ý nghĩa lớn; những danh nhân, nhân vật lớn, có tầm ảnh hưởng lớn, có những đóng góp lớn cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ tổ quốc và của quê hương được đặt tên cho những đường ở khu trung tâm có quy mô tương đối lớn: mặt đường rộng 15m, chỉ giới đường đỏ từ 27m.

- Những sự kiện, danh từ, địa danh có ý nghĩa tương đối lớn; những danh nhân, nhân vật có tầm ảnh hưởng tương đối lớn, có những đóng góp tương đối lớn cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ tổ quốc và của quê hương có thể chọn đặt tên cho những đường có quy mô là: lòng đường rộng từ 8 - 12m, chỉ giới đường đỏ từ 16m - 24m.

Đặt tên đường phố trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị được tiến hành trên cơ sở lựa chọn một trong các tên sau đây:

- Tên địa danh nổi tiếng, có ý nghĩa và giá trị tiêu biểu về lịch sử - văn hoá của quốc gia ví dụ tên các kinh đô xưa: Hoa Lư, Tây Đô; Phú Xuân, Tân Sở hoặc địa danh nổi tiếng, có ý nghĩa và giá trị tiêu biểu về lịch sử - văn hoá của quê hương, ví dụ: Xuân Bồ, Phù Trịch; địa danh của Đồng Hới ví dụ: Nhật Lệ, Thuận Lý; địa danh đã quen dùng từ xưa, đã ăn sâu vào tiềm

thức của nhân dân, ví dụ: Bồ Chính, Tân Bình, Tiên Bình, Lệ Sơn, La Hà, Cảnh Dương, Thổ Ngọa, Văn La, Võ Xá,...

Có thể đặt tên địa phương kết nghĩa với tỉnh Quảng Trị hoặc các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị, ví dụ: Hà Tĩnh, Thừa Thiên Huế.

- Tên đường là danh từ có ý nghĩa tiêu biểu về chính trị, văn hoá xã hội của quốc gia và của địa phương, ví dụ: các danh từ Hoà Bình, Thống Nhất, Độc Lập, Tự Do, Văn Minh, Văn Hiến,...

- Tên di tích lịch sử - văn hoá, danh lam thắng cảnh của quốc gia hoặc địa phương đã được xếp hạng theo quy định của luật Di sản, ví dụ: Lèn Hà, Phong Nha, Sơn Đoòng. Vũng Chùa,...

- Tên phong trào cách mạng, sự kiện lịch sử, chiến thắng chống xâm lược có giá trị tiêu biểu của quốc gia hoặc của Quảng Trị, ví dụ: Xô viết Nghệ Tĩnh, Nam Kỳ khởi nghĩa, Xuân 1975, Khe Sanh, Buôn Mê Thuật, Hai Giỏi, Quảng Bình Quật Khởi.

- Tên danh nhân bao gồm cả danh nhân nước ngoài. Danh nhân đó phải là người nổi tiếng, có đức, có tài, có đóng góp to lớn cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ tổ quốc cũng như của địa phương hoặc có đóng góp đặc biệt cho đất nước, có công lớn trong hoạt động văn hoá, nghệ thuật, khoa học, kỹ thuật, phát triển tình hữu nghị giữa các dân tộc hoặc có đóng góp với Quảng Trị, được nhân dân suy tôn và thừa nhận. Ví dụ Fidel Castro, Cay-xôn Phôm-vi-hản, Ma-đơ-len Cô-la-ni, Ca-đi-e...

- Tên quốc hiệu của Việt Nam qua các thời kỳ có thể dùng để đặt tên cho các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị ví dụ: Văn Lang, Âu Lạc, Hùng Lạc, Đại Cồ Việt, Đại Việt, Đại Nam, Việt Thường Thị.

- Các ngõ (kiệt), ngách (hẻm), không đặt tên. Ngõ (kiệt) gọi theo biển số nhà ở đầu ngõ (kiệt) tính từ đầu phố kèm theo tên phố; ngách (hẻm) gọi theo số nhà đầu ngách (hẻm) tính từ đầu ngõ (kiệt).

Thứ tư, nhóm giải pháp xây dựng cơ sở dữ liệu quỹ tên đường trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị

Đề thuận lợi cho việc quản lý hệ thống tên đường trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị của các cơ quan chuyên môn và phục vụ tra cứu thông tin lịch sử tên đường, nhóm nghiên cứu xây dựng bộ cơ sở dữ liệu về tên đường trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị, dữ liệu gồm có thông tin của 404 tên đường đã được đặt tên (vị trí, tọa độ, chiều dài, chiều rộng, thông tin lịch sử tên đường) và thông tin của 175 tên đường mới (thông tin lịch sử tên đường). Tất cả các tên đường được quét mã QR đặt dưới các bảng tên đường chứa đựng đầy đủ các thông tin vị trí, địa điểm, quy mô và lịch sử tên đường.

3. KẾT LUẬN

Cùng với sự thay đổi diện mạo của các khu đô thị mới trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị hiện nay, có thể khẳng định công tác đặt tên, đổi tên đường sao cho phù hợp là một việc làm hết sức cần thiết. Công tác đặt tên, đổi tên đường trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị đã tiến hành qua 8 đợt, đưa lại những ý nghĩa thiết thực về kinh tế, xã hội, giáo dục. Tuy nhiên, công tác

này vẫn đang còn những hạn chế nhất định.

Trên cơ sở đánh giá thực trạng việc đặt, đổi tên đường trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị và việc học tập kinh nghiệm đặt, đổi tên đường tại các tỉnh, thành trên cả nước, nhóm nghiên cứu đề xuất được 4 nhóm giải pháp đặt tên đường phù hợp với quy hoạch phát triển đô thị trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị tầm nhìn 2045. Đồng thời đã lựa chọn được 175 tên đường mới bổ sung vào quỹ tên đường, phân nhóm ưu tiên đặt tên đường theo thứ tự ưu tiên gồm 4 nhóm. Dự kiến phân khúc sử dụng tên đường mới phù hợp với quy hoạch đô thị trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị trong tương lai và xây dựng xây dựng cơ sở dữ liệu quỹ tên đường phục vụ cho việc quản lý và tra cứu thông tin lịch sử tên đường.

Thiết nghĩ, nếu thực hiện tốt các giải pháp đặt, đổi tên đường phù hợp với quy hoạch phát triển đô thị thì việc quản lý hệ thống tên đường, đặc biệt là việc đặt tên đường cho các khu đô thị, trực đường mới trên địa bàn các phường Đồng Hới, Đồng Sơn, Đồng Thuận của tỉnh Quảng Trị mang tính khoa học, thực tiễn và phục vụ thuận lợi cho nhân dân trong việc tìm hiểu ý nghĩa của các tên đường được đặt.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Chính phủ nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (2005), *Quy chế đặt tên, đổi tên đường, phố, công trình công cộng*, Nghị định số 91/2005/NĐ-CP, Hà Nội, ngày 11/7/2005.
- [2] Bộ Văn hóa - Thông tin (2006), *Thông tư số 36/2006/TT-BVHTT*, (Hướng dẫn thực hiện một số điều của quy chế đặt tên, đổi tên đường, phố, công trình công cộng ban hành kèm Nghị định số 91/2005/NĐ-CP), Hà Nội, ngày 20/3/2006.
- [3] (2022) *Tài liệu điền dã dân tộc học trên địa bàn thành phố Đồng Hới*, của nhóm nghiên cứu Võ Khắc Sơn, Lê Trọng Đại, Nguyễn Hữu Duy Viễn, Lại Thị Hương, Đồng Hới.
- [4] *Quyết định số 212-QĐ/UB* ngày 8/4/1991 của UBND tỉnh Quảng Bình về đặt tên đường tại thị xã Đồng Hới.
- [5] *Quyết định số 146-QĐ/UB* ngày 01/7/1996 của UBND thị xã Đồng Hới về đặt tên đường tại thị xã Đồng Hới lần thứ hai.
- [6] *Quyết định số 2161-QĐ/UB* ngày 20/8/2001 của UBND tỉnh về việc đặt tên đường tại thị xã

Đồng Hới lần thứ ba.

- [7] *Đề án 2564/ĐA-UBND* ngày 05 tháng 12 năm 2008 của UBND tỉnh Quảng Bình về đặt tên đường đợt 4 thành phố Đồng Hới.
- [8] *Nghị quyết số 40/2012/NQ-HĐND* ngày 11/7/2012 của Hội đồng nhân dân tỉnh Quảng Bình về đặt tên đường thành phố Đồng Hới (lần thứ 5).
- [9] *Nghị quyết số 120/2015/NQ-HĐND* ngày 11 tháng 12 năm 2015 của Hội đồng nhân dân tỉnh Quảng Bình về việc đặt, đổi tên đường trên địa bàn thành phố Đồng Hới, tỉnh Quảng Bình (lần thứ 6).
- [10] *Nghị quyết số 39/2018/NQ-HĐND* ngày 13 tháng 7 năm 2018 của Hội đồng nhân dân tỉnh về việc đặt tên đường trên các địa bàn: Thị trấn Quán Hàu, huyện Quảng Ninh (lần 2), thành phố Đồng Hới (lần 7).
- [11] *Nghị quyết số 35/NQ-HĐND* ngày 29 tháng 10 năm 2021 của Hội đồng nhân dân tỉnh Quảng Bình về việc đặt tên, đổi tên đường trên địa bàn thành phố Đồng Hới (lần thứ 8).
- [12] Hội Khoa học lịch sử tỉnh Bình Dương, (2021), Báo cáo tổng kết đề tài, dự án, “Danh mục dữ liệu ngân hàng tên đường và công trình công cộng trên địa bàn tỉnh Bình Dương”.
- [13] Sở Văn hóa và Thể thao tỉnh Khánh Hòa, (2019), Báo cáo tổng kết đề tài, dự án, “Xây dựng ngân hàng tên đường phố và công trình công cộng trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa”.
- [14] Sở Văn hóa - Thông tin tỉnh Bắc Giang (2014) Đề án “Ngân hàng dữ liệu phục vụ việc đặt tên, đổi tên đường, phố và công trình công cộng trên địa bàn tỉnh Bắc Giang”.
- [15] UBND Tỉnh Quảng Bình - Hội khoa học lịch sử Việt Nam - Viện Văn hóa nghệ thuật Việt Nam (2014), Danh nhân Quảng Bình (Tuyển tập báo cáo khoa học hội thảo Quốc gia), Nxb Chính trị - Hành chính, Hà Nội.

Liên hệ:

TS. Lại Thị Hương

Trường Trung cấp Du lịch - Công nghệ số 9

Địa chỉ: 193 Hữu Nghị, phường Đồng Hới, tỉnh Quảng Trị

Email: huonglt@quangbinhuni.edu.vn

Ngày nhận bài: 16/5/2024

Ngày gửi phản biện: 16/5/2024

Ngày duyệt đăng: 15/8/2025